

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Papirnat zakoni.

Ω — Na drugem mestu priobčujemo danes dopis iz Maribora, ki čarobnim bliščem osvetljuje „enakopravnost“ slovenskih naših rojakov na Štajerskem z nemškimi usiljenci, v onem kraju slovenske domovine, katerega samovlastni Prusini uže mislijo za svojega, češ, da tu je skala, na katero se ima opirati „kulturni nemški most do Adrije.“ Dopis sam se svojimi golimi, suhimi fakti glasno dovolj govori, in ne bi trebalo kaj več ziniti o onem nenaravnem položaji, ako bi tista visoka ušesa, katerim je nalog, čuvati in varovati pravico in pozitivne zakone, odprta bila pritožbam, ozirajočim se ravno na postavo. Ne trebalo bi, smatrati ovo reč za velevažno, ako bi mi za trdno znali, da izvira le iz pomote, iz nepremišljene naglice; pa mi ravno narobe za trdno vemo, da se je prav premišljeno zgodilo, ko je „Nj. izteklôsmost“ gospod Waser poslal trdnega Nemca za sodskega pristava na „desni breg“ Drave, češ, Slovenec, ako se hoče pravdati, naj se uči prej kulturnega, vednostnega jezika, ki doni ob Reni in Nekarju, ali pa na malo manj melodični način po zelenem Muricodolu, domovini istih vratovnih izrastkov, o katerih estetiki pravijo, da so nepotrebni. Mi trdimo, da se je zgodilo to prav premišljeno, in mi, ki smatramo zato ta dogodjaj ko velevažen, hočemo stopiti na suho postavno polje, raz katerega nam sovražni nasprotniki na prav lažnjivi način vedno pridigujejo, in storivši to ali ono, da jim je le koristno, oporekujejo: vidite, to je zakonito! In „njihovo izteklôsmost“ gosp. Waser-ja opozorujemo ob enem, da je prav

za prav vendar le sramota zanj, ako ga moramo mi podučevati v postavah, katere so njegovemu varstvu izročene.

V običnem sodnem postopniku (Allg. Ger. Ord.) od leta 1781., torej iz časev velicega cesarja Jožefa, katerega tudi mi, vzlic njegovim germanizatoričnim naredbam, visoko čislamo, — govori §. 13.: „Obe stranki, kakor tudi njiju pravna zastopnika, se imati v svojih govorih posluževati (haben sie zu gebrauchen) jezika v deželi navadnega.“ Tako govori zakon od leta 1781. in višje deželne sodnije predsednik pošlje leta 1875. v slovensko deželo nemškega sodnika, da obravnava se strankami na podlagi one sto let stare postave — kojo pa dan za dnevom prelomi, ker nij zmožen, obravnavati tako, kakor postava zahteva.

V istem paragrafu je bila izdana Najvišja odločba dne 27. aprila l. 1835, z dvornim dekretom dne 22. decembra l. 1835 št. 109, ki govori: „Stranke so obvezane vsem, pisnom, ne spisanim v sodnijskem ali v katerem izmej deželnih jezikov, prilagati poverjene prestave itd.“ In slovenski jezik je na Štajerskem vendar še tudi deželni jezik; čemu je torej ta postava, ako je isti ne spoštuje, ki bi jo moral?

Dalje pravi okrožnica c. kr. notranje avstr. primor. nadsodnije dne 6. julija l. 1848 (zbirka štaj. dež. postav zvezek 30. stran 185): „Visoko c. kr. pravosodno ministerstvo je z dekretom od 26. junija t. l. št. 1258 tej c. kr. nadsodnji gledé upotrebljevanja slovenskega jezika v uradih naložilo, za ukazati sodnijskim oblastim mariborskega in celjskega okraja, da imajo pisma, ki se za stranke sestavljajo,

na njih zahtevanje v slovenskem jeziku spisovati“ itd.; pa tudi ta postava je za gospoda Waserja — na papirji!

Naredba vis. pravosodnega ministerstva, veljavna za deželne nadsodnije v Gradcu in Trstu, vsled službenega izrečenja v avstr. drž. zboru dne 17. marca l. 1862, ukazuje: „Da morajo sodnije tedaj, kadar obravnavajo s strankami, ki so izključljivo samo slovenskega jezika zmožne, izpraševanje in zaslišanje v kazenskih rečeh, v slovenskem jeziku zapisovati.“ — Dalje „da se morajo zapisniki o prisegah, katere opravljajo slovenske stranke v slovenskem jeziku, vselej v slovenskem jeziku sestavljati, in vsaj besede prisege v tem jeziku v zapisnik zapisati.“ In pri mariborske sodnji „na desnem bregu Drave“ se ta ukaz tako spoštuje, da pusti slovenskega jezika nezmožen sodnik stranko prisegati, ne da bi vedel čemu in kaj!! To se pravi zakonu in pravici s pestjo v lice biti! Gospod Waser je bil tedaj, ko je izišel navedeni ukaz, ud graške nadsodnije, in je sedaj nje predsednik; a tega ukaza on ne pozna! Kdo želi še boljši komentar k izreku, da so postave za nas na papirji? In koliko je še enacih zakonov, veljavnih, razglašanih, — pa nikdar in nikjer spoštovanih, ker gre slovenskemu življu enakopravnost z nemškim. Tu imamo §. 163 nov. kaz. reda dne 23. maja 1873, ki govori o protokoliranji v jeziku dotične stranke, tu imamo §. 89 postave dne 25. julija 1871 o vknjiž. redu, — tu imamo §. 6, §. 12 in §. 13 notarnege reda, tu imamo blaženi tisoč in tisočkrat navedeni §. 19 temeljnih postav, — tu imamo celo kopo ministerskih ukazov, in vsi ti pa-

Nistek.

Prva produkcija domačega orkestra

v čitalnični dvorani dne 13. maja 1875.

Lep in krasen večer, kakor ga uže dolgo, ali bolje rečeno, v tej stroki še nikdar nismo imeli v naši čitalnici, bil je v četrtek večer, ko je prvokrat nastopil naš mladi, to zimo ustanovljeni domači orkester pod vodstvom našega vrlega in neumorno delujočega kapelnika gosp. Stöckl-a. Predno poročamo obširneje o vseskozi izvrstni izpeljavi zares mikavnega programa, naj bode izrečena srčna zahvala g. osnovateljem tega našega orkestra, ti so namreč poleg uže imenovanega g. kapelnika, sodelujoči člani in odborniki orkestra gospodje Stegnar, Steinmeyer in Valenta. Da je njihov trud obrodil najlepši sad, pokazal je častno prvi poskus našega orkestra. Dvanajst različnih točk izvršil je tako dobro in precizno, da je bil le eden glas zadovoljnosti v občinstvu,

ki je navdušeno zapustilo še le v pozni uri dvorano čitalnično. Orkester ima sedaj skupaj 21 igralcev in sicer 7 prvih vijolin, 3 druge vijoline, 2 vijolini namestujoči klarinete, 2 vijoli, 2 vijoloncella, 1 vijolon, 3 flaute in 1 triangel. Razen teh uže sedaj sodelujočih močij se vadi po trikrat na teden še precejšnje število učencev, kateri utegnejo, ako ostanejo marljivi, kakor do sedaj, do prihodnje zime prav izdatno pomnožiti orkester. Preidóci na program omenimo, da prvo število „potnico Banovcev“ igral je orkester skupaj s petjem čitalničnega zbora. Stöckl-nov kvintet „spomin na Velikovec“ je prav nežno delo, ki daje posebno prvemu violinistu lepo priliko, pokazati svojo spretnost, mladi g. K. je prav častno izvršil težavno nalogo, malo več poguma bode si gotovo še mladi igralec v teku časa pridobil. Kuplet „povsod smola“ spremljan od orkestra pel je g. Kajzel, kakor po navadi drastično. Burno sprejeta je bila četrta številka odlomek iz II. akta opere „Trova-

tore“, katera je jako precizno se izvrševalaj D. Jenkovo pesem „Kam“ v G-moll pel je g. Noll z občno pohvalo, orkester držal se je vrlo pri spremljevanji. Klasičen Spohrov kvartet v C-dur, opus 4, katerega so igrali g. Müller (1. vijolina), g. Valenta (vijola), g. Stöckl (2. vijolina), g. Bučar (cello) je bil vreden vsacega velicega koncerta. Burno in živahno ploskanje za izvrstno izvršitev nij hotelo nehati. Posebno mil je menet v C-mol v drugem oddelku in krepki adagio v tretjem oddelku. Vsi štirje igralci so pokazali se prave mojstre, kajti ta točka zahteva štiri dobre soliste. G. Mašekova „slovenska ouvertura“ je prav lepo in efektno delo našega domačega skladatelja in se je tudi prav dobro izvršila, isto tako njegov valcer „po zeleni Ljubljani“. „Napitnica“, katero so peli po razdeljenih notah vsi navzoči pri mizah s spremljevanjem orkestra je originalno izmišljeno delce in je izbudila mnogo veselja. A. Thredejeva transkripcija pesmi „slika

ragrafi, vsi ti zakoni, vsi ti odloki in ukazi so tam, kjer so se rodili, in kjer so bili, namreč — na papirji. Akopram živimo v papirnatej dobi, akopram je papir nositelj in stvaritelj svetovne kulture, akopram tudi mi papirju dajemo čast in hvalo, sovražimo ga vendar v podobi, katero imenujemo: papirnat zakon!

O razporu v narodu češkem.

(Konec.)

Palacky piše dalje tako-le:

„Bila je to glavna, če ne jedina politična moja zmeta in grehota, da sem l. 1848 verjel v pravico ljube Nemcev do nas Čehov, ter se zaradi tega takoj početkom ne trudil dosti za nje gledé ustavnih garancij. Ali imel sem to pravico ljube zagotovljeno z lastnoročnimi podpisi cele nemške inteligencije na Češkem, v slavnej deklaraciji od 21. marcija 1848 l., katero še dan denes hranim. Kako dolgo so pak nemški gospodje držali besedo svojo, to je davno uže znano celemu svetu. — Mi smo se takoj v začetku zelo pregrešili, da smo šli l. 1848 na Dunaj v državni zbor in od tod, ko je bilo zborovanje na Dunaji, kakor prej v Pragi, učinjeno nemogoče vsled revolucije, — i dalje v Kroměříž. Leta 1861 pak, ko je bila zopet obnovljena konstitucija, sem zopet jaz privolil v vstop državnega zbora, zakaj in v kak namen, sem uže prej razložil. Toda jaz kakor prej, bi še denes, pri mojej veri šel rad kamor koli na svetu, ako bi se mi kazala opravičena nadeja, da je to v dosego pravičnosti narodu našem. Ali bojevati se za njo v češkem deželnem zboru pri sedanjem njegovem postavljenju in nameri, pričakovati je od Nemcev — k Čehom, dokler k temu z silo ne bodo primorani, je žali bože osodna sanja in grešno samovarjanje.

Uzroki, zaradi katerih mi pri zadnjih političnih razmerah in za zadnje vlade nikakor dobrovoljno niti v državni, niti v deželni zbor vstopiti ne moremo, objavili smo uže dostikrat in razumljivo, tako, da ne mogó biti nobenemu tajnost. Mi moramo smatrati za krivico to, da se nam nalaga

rožina“ je kaj lepa salonska kompozicija in sta se posebno odlikovala v njej violoncela v solostavku. Offenbachova kadrilja „Zala Helena“ in Stegnarjeva polka „Le hitro k ljubici“ z mično vpleteno Vilharjevo „mila lunica“ v triostavku, končala sta mični iz zares okusno sestavljeni program. Gospoda Stüeckl in Stegnar bila sta na koncu od občinstva z navdušenjem poklicana na oder. Ta večer nam je pokazal kako lep uspeh se da doseči z marljivim delovanjem, in koliko izvrstnih močij imamo v svojih krogih. Ponosni smemo pokazati na naš orkester, ki je brez vsega krika in hrupa se sestavil in vže zdaj more izvrševati takov program, kakor smo ga ravno omenili. Izrekamo le željo, da se ta mladi zavod tudi materijalno podpira, kajti naprava instrumentov in muzikalij veljala je precej denarja in gotovo se bomo še marsikrat imeli priliko radovati nad našimi vrlimi domačimi godci. Sijajen uspeh prvega večera naj jim bode častno priznanje njihovega truda in izbudilni nagib k daljnemu napredovanju. Le vrlo naprej!

J. N.

za konstitucijski zakon proti našemu prirojenemu in pozitivnemu pravu; tako državno organizacijo ne moremo priznati pravično, katera pod zastoro svobode in prava zagotavlja našim neprijateljem — gospodovanje, nam pak odmerja podjarmljenost in hlapčevanje; potrjevati ne smemo mnenja, da bi ponavljano proglašenje narodne ravnopravnosti v Avstriji moralo služiti le v posmeh in prevaranje. V absolutističnih dobah smo bili gledé narodnosti različno tlačeni: ako privolimo, da bi tudi konstitucija peljala k temu cilju in se odrečemo sami pravu svoje narodnosti, ako se damo izvabiti v zakonodarne zastope, v katerih, da si na oko svobodnih, bomo vendar le vselej in popolnem odvisni od milosti svojih neprijateljev: potem se pač lahko reče, da smo si narodni helotismus naklonili sami in da se nam ne godi nikoli krivica, a vsaka naša nezadovoljnost smatrala se bode za kaznivredni upor. Potem naj govorimo, kar hočemo, odkazani bomo vselej le pravu neizprosljive večine, katera daje v vsakej konstituciji zakone.

To se ve, da čakati in se zanašati na kakov čudež božje milosti v naš prosopek bilo bi pri pametnih ljudeh sama norost, in vendar jaz vzlic temu ne prestavam zaupati večnej naredbi božje previdnosti, tako i v tej stvari posebno in to iz prirojenega uzroka, ki je uže paganskega pesnika pripeljal k izpoznanju: „raro antecedentem scelestum deseruit pede poena clauda“, to je, da se vsaka krivičnost prej ali pozneje kaznuje sama. — „Justitia regnorum fundamentum“ (pravica je podstava držav) ne oznanjuje samo napis nad dunajskimi vrati, nego zgodovina celega sveta; in „remota justitia, quid sunt regna, nisi magna latrocinia?“ je vprašal uže sv. Avguštin. Kjer vlada v državljanskih razmerah in v državnem ustroju nepravičnost, tam se ona vgnjezdí tem hitreje in močnejše tudi v privatnih razmerah občanske družbe. Toda o nrajnej gnjilobi vladajoči v javnih in domačih razmerah avstrijske države se govori uže brezobzirno v listih inozemskih in domačih, da, javno se uže priznava, da kdor ima moč, ta ima tudi pravo in pridobivati si bogastva in isto tako moči, treba i pogoljufiji, da nij sramotno. In k temu nij treba pridevati n. pr. niti zloglasnega „kracha“ l. 1873, niti še zloglasnejše pravde Offenheimove itd.

Z uvedenjem ali vsaj z dopuščanjem naravnega prava mej narodi je uvedeno in dopuščeno nepravilnosti, toliko, kakor izpodkopavanje same državne podloge: in kako dolgo li se ubrani njena stavba proteče nevihte znotraj in zvonaj? Izgubivši najmočnejše svoje vezi, razpade sama še predčasno. Kjer nij višjih družbinskih interesov tam sebičnost ne samo plemen, strank in različnih frakcij, nego privatnih oseb, vpelje brzo vojsko vseh proti vsem, in zastoj je vsako klicanje in sklicavanje občanov na zakone, ki pa v ljudskem srcu ne najdejo odmeva.

Predvidati, da se v vedno rastočej nevarnosti ne najde nihče, pri katerem bi se še o pravem času prikazala želja in brepenenje, ali tudi moč obvarovati državo, bilo bi po mojem mnenju nespodobno. Nadeja moja je najprej v tem, da dinastija in monarhija avstrijska neobhodno potrebuje

češkega naroda, ker bi brez njega ostali malomočni in bi ne mogli se protistaviti nikakej pravej nevarnosti, posebno inozemskej. O tej stvari nij sicer mogoče pri nas prostejše pisati, toda mislim, da zadostujeta dve opombi: prva, ako ne bode cesarstvo naše imelo volje in moči za naše ohranjenje po pravu in pravičnosti potem tudi mi ne bomo v svojej vesti dolžni truditi se za ohranjenje cesarstva; druga, da ima znani reskript od dne 12. septembra l. 1871, da si je ostal brez učinka vendar važni pomen in da se ona „force majeure“, katera ga je učinila jalovega, v drugič valjda zopet prikaže z uspehom. Zatorej nam nij še treba obupavati. Sploh pak narod naš, po svojej narodnosti, je stal in obstoji vselej ne vsled Avstrije, nego sam po sebi; naj se on trudi za svoje izobraženje dalje še marljivejše, nego do sedaj, gleda naj povznesti in okrepiti svojega duha več in več, in naj se ne boji katastrof kakoršnih koli: končna osoda njegova bode odvisna le od njega samega!

Kranjski deželni zbor.

(XI. seja.)

Dežman predlaga, naj se obravnava o predlogu dr. Bleiweisovem, tikajočega zakon o nauku slovenskega jezika na c. k. višji realni ljubljanski, prestavi na prihodnjo sejo ta predlog zbornica sprejme.

Za deželnega odbornika iz sredine deželnega zbora se izvoli dr. Zarnik, kateri po izvolitvi izjavlja, da odborništvo sprejema in da bode kakor dosedaj tudi zanaprej delal zmirom v narodnem in liberalnem smislu.

Dr. Bleiweis nasvetuje, da bi se poročilo finančnega odseka o vladnem predlogu zastran uravnave razmer mej državo in kranjskem zemljišno-odveznem zakladom,

poročilo finančnega odseka o proračunu kranjskega zemljišno-odveznega zaklada za l. 1876.,

poročilo finančnega odseka zastran poročanja priklade na vžitnino za 10% za leto 1875. za zemljišno-odvezni zaklad, od denšnjega dnevnega reda odstavilo in predstavilo na dnevni red prihodnje seje, ker v tem kratkem času, kar imajo poslanci predloge v rokah, njim nij bilo mogoče, stvar na tanko pregledati, kar bi bilo pri izredni važnosti tega vprašanja zelo želeli.

Vladni zastopnik Widman govori proti predlogu dr. Bleiweisa. On pravi, da to je ena tistih iznenadenj, ki se zmirom koncem sesije pripravljajo. (Kako ostroumno! Ur.) Dosti novega se o tej stvari itak povedati ne more, ker je bila uže v lanskej sesiji deželnega zbora na drobno obravnavana.

Baron Abfalttrn govori tudi proti predlogu dr. Bleiweisa, in pravi, da nema drugega namena, nego stvar zopet zavleči.

Dr. Bleiweis proti temu protestira in nasvetuje, da se stvar obravnava v večernej seji.

Dr. Poklukar in Horak podpirata predlog dr. Bleiweisov, Dežman in Schrey mu nasprotujeta.

Končno se predlog dr. Bleiweisa sprejme.

Poslanec Robič poroča v imenu finančnega odseka o predlogu dr. Razlagovem, da se zemljišni davek še le po četvi t. l. vplačuje, in nasvetuje, da se ta predlog izroči deželni vladi s toplim priporočilom.

Vladni zastopnik Widman pravi, da takega odloga za celo deželo ne more dovoliti, uže ne po predpisih, katere imajo v tej zadevi finančni uradi. Posameznim krajem pak, kateri so bili zadeti po nevihtah ali slabih letinah, se je in se bode odlog zmirom dovolil.

Predlog se potem sprejme.

Poslanec Murnik utemeljuje svoj predlog zastran naprave železnice iz Trbiža v Pontabel in iz Ljubljane v Munjavo ali v Karlovec. Predlog se izroči gospodarskemu odseku v poročanje.

Peticija zdravnikov kamniškega okraja za povišanje plače se izroči deželni vladi s priporočilom.

Petru Glavanu iz Velikih Lašč se dovoli za posjet živinozdravske šole v Ljubljani 50 gld. iz deželnega zaklada.

Za pogorelce v Strahomeru se dovoli 1000 gld.

Peticija občine Stara Loka in peticija okrajnega cestnega odbora ljubljanskega se izroči deželnemu odboru.

Občinam v Boštanji in v Studencu se dovoli leta 1875. pobiranje 64%, leta 1876. in 1877. pa 63% priklade na vse direktne davke s tretjinsko priklado vred po vseh krajih spadajočih v Boštanjsko faro, da se pokrije 7516 gld. 19 kr. stroškov za stavbo župniškega poslopja v Boštanji, ki pridejo na plačevalce sklada za zidanje tega poslopja.

Občini v Št. Martinu pri Litiji se dovoli 1875., 1876. in 1877. leta pobiranje 53¼% priklade na direktne davke s tretjinsko priklado vred po vseh krajih šolske občine v Št. Martinu pri Litiji.

V mestni občini Novomesto se dovoli od l. 1875. pa do vštetega leta 1884. pobiranje 4% naklade na najemščino od stanovališč s to izjemo, da se ta naklada od letnih hišnih najemščin pod 24 gld., — od najemščin za stanovališča c. k. vojaških uradov in c. k. častnikov ne pobira, od družih hišnih najemščin pa od vseh od vsacega goldinarja po 4 kraje.

Seja se potem konča. Prihodnja seja je bila zvečer ob 6. uri. O tej v prihodnjem listu poročamo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. maja.

Cesar je bil 14. t. m. v Reki sijajno sprejet in pričakan od hrvatskega bana Mažuraniča, škofa Mihaloviča, od ogerskih ministrov itd. Krestiču, predsedniku hrvatskega zbora, je izrekel cesar pohvalo o zadnjem hrvatskem saboru, kateri „je brzo in dobro“ delal. Župana Vončina je vprašal, kako napreduje Zagreb. Potem je sprejel graničarsko deputacijo.

Vnanje države.

Ruski car je Berlin zapustil z zavestjo, da se bode mir ohranil. Tako nemške novine pripovedujejo za poredom. Nikoli se nij še toliko govorilo o „miru“ in zopet miru, kakor sedaj. Ravno zarad tega bi ga utegnili kmalu zmanjkati.

Francoska zbornica je s 464 glasovi proti 179 zavrgla predlog, dan določiti, kdaj se razpusti. A sprejela je 370 glasi

proti 297 nasvet, da se vse dopolnilne volitve opusté do tedaj, ko bodo občne volitve po razidu. — Predloženi proračun za 1876 ima 2573 milijonov frankov dohodkov in 2569 stroškov. Šest milijonov se izda za vojsko več. Torej v „potrtež“ Francoske nij nič deficita!

Bismark, od vsacega diplomata vprašan, ali misli res vojno s Francosko precej zopet začeti, je rekel: „To bi bilo isto tako, kakor ka bi Kullmana usmrtil iz strahu, da me zopet ne napade, kadar iz nemške ječe pride.“ Torej za sedaj misli Bismark, da je njegovo stvarjenje varno pred Francozi.

Papež je pri zadnji avdijenci nemških romarjev hvalil vztrajnost nemških škofov.

Dopisi.

Iz Maribora 10. maja [Izv. dop.] Zanimive ali prav za prav škandalne so razmere pri Mariborske c. kr. sodnji na desnem bregu Drave. Sodnija Maribor „desni breg“ je ravno kakor znano, ona stran Mariborskega okraja, v kateri žive sami Slovenci, sami kmetje razen Magdalenskega predmestja, kjer je mala peščica nemškutarjev, ali bolj ponemčenih ali na pol ponemčenih Slovencev.

Vsakdo bi mislil, da bode c. kr. vlada dala za ta okraj deželnega jezika zmožnega sodskega adjunkta, moža, kateri bi vsaj zmožen bil s kmetom govoriti, če bi tudi slovenskega jezika v pisavi — ne znal, (ker smo uže pod Lasserjevo vlado in se ustavna določila bolj va lahko jemljó).

A kako je! Gosp. Waser so se vendar enkrat usmili g. dr. Bauman, ki je baje uže pet let hodil moledovat in prosit, naj ga vendar v Maribor spravi, ker ima tamkaj svojo rodbino, kjer njegovi otroci v šolo hodijo, in kjer ima tamkaj celo neki vinograd.

Ali če pogledamo tega dr. Bauman od vseh strani? Je-li on sposoben za Maribor?

Dr. Bauman, sodski pristav na desnem bregu Drave v Maribor ne zna čisto nič slovenskega. Pri obravnavah je prva osoba njegov — diurnist! Ta občuje s strankam, izprašuje jih, in pove potem po nemški — kakor ravno zna — svojemu gospodu, kaj bi ti ljudje radi, in narobe. — Večkrat se je uže prigodilo, da je kmet pri tem sodniku prisegel, ko nij vedel kaj. Gospod samo bere in kmet besedo za besedo izgovarja, in še tako napačno, da vsak tepec vidi, da nemške besede izgovoriti ne more.

Prvo osorno vprašanje je vedno pri tem sodniku do kmata: „Sie verstehen ja deutsch?“ Včas prestrašen kmet, če zna le na pol nemški lomiti prikima, da, včas pove, da ne zna, in potem se začne ona komedija z diurnistom.

Interesantno je poslušati, kako ta izgledni sodnik izprašuje priče. Vsako pričo vpraša nemški in ker mu priča navadno ne more odgovoriti, samo z glavo prikima ali odkima, ker on vedno taka vprašanja stavi. Uže dvakrat mi je pravil tukajšnji praktični jurist, da je potem sam vprašal priče slovenski in one so, potem razumevši kaj se hoče izvedeti, ravno nasprotno izpovedale od onega kar je Bauman protokolirati mislil.

Sploh čudimo se, kako je mogoče dati

nam takega pristava, ki sam še ne more obravnavati, ampak obravnava le njegov diurnist!

Neznanje slovenskega jezika pa ima pri dr. Baumanu tudi dobre strani. Oni petek se je moral vsak navzočni iz srca smijati. Prišle ste pred sod dve stari babi — toženki ki ste se sami zagovarjali in branili — razumeli se s sodnikom nijste se ve da nič. Babnici ste strašno upili in adjunkta grdo zmerjali, a on nij čisto nič zameril, nij bil razžaljen, bil je izgled potrpežljivosti — ker nij nič homeričnih epitet razumel, s katerimi so ga babe traktirale, kajti drugače bi jih gotovo zapreti dal. Njegov mundant se je v pest smijal, in na zadnje celo na glas, da pisati nij mogel, to je babnice še bolj jezilo in krehot je bil še večji.

Pametna glava mora tedaj g. Wasser biti, da Bauman da na desni breg Drave, a dr. Flügla, ki se je marljivo slovenski naučil, pa na levi breg, to je, tega ravno za mesto, ki vsaj menj slovenščine potrebuje. Ali nijso take sodniške razmere prav škandalne? In vlada, ki vse to trpi se sme hvaliti, da je tudi Slovincem pravična?

Domače stvari.

— (Deželni zbor kranjski) se je v petek večer končal. Nemškutar dr. Schrey je za slovo prav nesramno napadal Slovence, in, žalostno, nihče mu nij odgovoril, kakor bi bil tak kričač zaslužil. Predsednik Kaltenegger, kateri se je na vse kriplje vstavljal branju one slovenske interpelacije, ki je take reči pravila, za katere smo mi tolikrat ponujali predporotniki dokaz resnice, nij Schreyu besede vzel, ko je slovensko stranko impertinentno psoval. Da, dr. Razlag celó vstane proti koncu in se temu g. Kalteneggerju za nepristransko vodstvo zahvaljuje! Več morda kasneje.

— (Cesar in ljubljanska policija). Včeraj o 1½ uri po polu noči peljal se je cesar iz Reke skozi Ljubljano. Dvorni vlak je ostal samo 4 minute. Na kolodvoru so bili, ker nij bilo nič oficijalnega sprejema napovedanega in baje cesar se uže telegrafično zahvalil za sprejeme, — dvorni svetnik g. Widman, župan Lašan, načelnik ljubljanske železnične postaje, in cel generalštab ljubljanske policije s komandirano kohorto privržencev sv. Hermandadi, tako, da moremo reči, Ljubljana sama je bila od 12½ do 1½ ure brez javne straže. Navzoča je bila mala peščica občinstva, katero je hotelo z lojalnimi živjo-klici vladarju izkazati svojo udanost. Toda policaji niti popotnih ljudij nijso pustili v prednje prostore na kolodvoru, ker so uže pred kolodvorski vrati vsacemu za ta čas vhod zabranjevali. Postranske steze in prostori so bili kar v obsedenem stanu od policajev in špicljev. In zakaj vse te priprave? Nek policaj je navzočim pojasnil to z besedami: „Ker so nam (?) naš milostljivi gospod cesar telegrafirali, da bodo spali ko se peljejo skozi Ljubljano, za to prosim ne sme nihče „živijo“ vpiti!“

— (Utonil) je mej 312 popotniki, kateri so na ladiji „Schiller“ v morje pogreznili se, tudi en Kranjec z imenom Altman, brat gospe vdove dr. Tomanove, sedaj omožene Urbančičeve.

— (Reguliranje Savinje) mej Krškimi in Brežicami postalo bode, kakor se

čuže, istina. Glavna stvar je sedaj, ki dotične kroge najbolj zanima, izpeljanje zasavskega prerova in urejenje skopcevega brega. Oba predmeta obsegata tri stavbene oddelke, ki bodo, kakor je uže izračunano, stali 86.869 glđ. 40 kr. stroškov. Vsa ta dela se razpišejo v javnej minuendo-licitaciji, ki bo 20. t. m. v Krškem pri okr. glavarstvu.

— (Nepravi tat). Piše se nam: Pri nekej graščini na Dolenjskem imajo tudi ponočnega čuvaja, ki čuva graščinsko imetje; ali včasib, ko se sladke kapljice napijucka, — rajši zadremlje. — Enak slučaj se je pripetil 24. m. mes. Spečega čuvaja pride po pólnoči skušat nekov nepravi tat nalašč. Škornje izzuje, ter se bliža čuvaju po prstih prišedši do njega, začne čuvaj en malo renčati ali kmalu zopet zaspi, videč, da ima svojo zvesto tovarišico puško še pred soboj. V tem hipu nepravi tat izmekne čuvaju puško, ter jo skrije. Čuvaj zdramivši se, zgrabi se za lase, ali zastonj, puške nij! Dobil jo je sicer nazaj pozneje, toda z opominom drugokrat graščino in puško boljše čuvati ker nij vsak tat le ponarejen.

 Zaradi binkoštnih praznikov izide prihodnji list sredo.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenost, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledice in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnilno mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicíne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dritti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtje, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolj spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimperm, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bohehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznaejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na cen, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., i funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Ljubljani Dieckl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Ljubljani Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijahkih trgovcih, tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Umrlj v Ljubljani

od 11. do 13. maja:

Karl Novak, dete c. kr. uradnika, 4 l., na vnetici grla. — Hel. Skokova, zasebnica, 70 l., za mrtu dom. — J. Pogačnikova, hči tab. delavca, 13 l., na škariatici. — Vik. Černetova, dete delavca, 3 l., na jetiki. — M. Letnarjeva, dekla, 69 l., na pljučnem izkrvavljenju. — Jovana Anžičeva, dete hišnega posestnika, 14 dnij, za božjastjo. — Martin Novak, kajžar, 72 l., na opešanji. — Kat. Kaplova, soproga slikarja, 57 l., na črev. vnetji. — M. Simčič, hlapec, 21 l., vsled telesnega poškodovanja.

Dunajska borza 15. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 glđ. 05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	40
1860 drž. posojilo	111	60
Akcije narodne banke	964	—
Kreditne akcije	235	25
London	111	40
Napol.	8	90
C. k. cekini	5	29
Srebro	102	75

Tržne cene

v Ljubljani 15. maja t. l.

Pšenica 4 glđ. 90 kr.; — rež 3 glđ. 50 kr.; — ječmen 2 glđ. 80 kr.; — oves 2 glđ. 10 kr.; — ajda 2 glđ. 80 kr.; — prosó 2 glđ. 90 kr.; — koruza 3 glđ. 10 kr.; krompir 2 glđ. 10 kr.; — fižol 5 glđ. 50 kr.; masla funt — glđ. 53 kr.; — mast — glđ. 50 kr.; — špeh frišen — glđ. 40 kr.; — špeh povojen — glđ. 43 kr.; jajce po 1³/₄ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletnine funt 25 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent 1 glđ. 50 kr.; — slame cent 1 glđ. 15 kr.; — drva trda 6 glđ. 50 kr.; — mehka 4 glđ. 80 kr.

Gospodarji pozor!

Zavarovalnica „Minerva“

zavaruje po najnižji ceni

proti škodi po toči

za gotove premije ali pa proti menjicam.

Ravnateljstvo za slov. dežele:

Janez Jereb.

Pisarna v Ljubljani na starem trgu št. 155.

(164—1)

PEKARIJA

v mestu Slovenski Bistrici, na dobrem stališču, blizu kasarne ležeča, se precej za dober kup v najemščino dá. (163—2)

Dotična pisma se naj naravnost na J. Manhart v Slov. Bistrico pošiljajo.

Razglas.

Z dovoljenjem sodnijskim se bodo po zapuščini kanonika g. Jurija Zavašnika, ostali predmeti, kakor zlate in srebrne posode, cerkvena obleka, mej temi dve korski srajci z dragocenimi obrobeci, dalje obleka in perilo, pohištvena uprava in končno knjige bodoči četitek in petek, t. j.

dné 20. in 21. maja t. l.

in sicer prvi predmeti 20., knjige pak 21. od 9—12. ure do pólno due in od 3—6. ure po pólno dne v graf Lambergovej hiši za kanonike v mestu, na šolskem trgu hišn. št. 298, v prostovoljne javne dražbi prodajale ónim proti gotovej plači na mestu, ki največ ponudijo. (167—1)

Ljubljana, 13. maja 1875.

Dr. Jarnej Suppanz,
c. k. notar.

Natečaj.

Na deželnej realnej gimnaziji v Ptujem je početkom šolskega leta 1875/76 razpisana profesorska služba za prirodoslovje.

Prosilci za to mesto, s katerem je združeno 1000 gold. letne plače, dalje právo na petkratni, v pokojnino vračunjeni pridavek 200 gold., in aktivitetni pridavek v letnem znesku 200 gold., naj vložé svoje prošnje z dotičnimi prilogami najdalje do

konca maja t. l.

deželnemu odboru štajerskemu.

Natančneje je obseženo v št. 107 tega lista.

Gradec, 13. marca 1875. (161—2)

Od štajerskega deželnega odbora.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarnja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto kemienih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elisir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Špeciálno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsimi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in évrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—14)

Lasina in usk „Narodne uskarne“.